

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., király-utca 9.
hova az előfizetési összegek valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: Előfizetési felhívás. — Haladás. — Tárcsa: Minden csak egy darabig tart. — Munkaprogramunk. — A gyártmányok megvizsgálása. — A kisértés provisiója — Vegyesek. — Pénzügy. — Szerkesztői üzenetek. — Nyilttér. — Hirdetések.

Előfizetési felhívás!

Mai számunkkal a 1/2 évi előfizetések lejárván, tisztelettel kérjük t. olvasóinkat, hogy az új előfizetési összeget hozzánk juttatni szíveskedjenek.

Lapunk legközelebbi és következő számai igen fontos, az árusokra nézve nagy horderejű közleményeket fognak tartalmazni.

Az előfizetési díj:

félévre 2 frt 50 kr.,

mely összeget az itt csatolt posta-utalvány felhasználásával beküldeni kérünk.

A DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

kiadóhivatala.

Budapest, VII., Király-utca 9. sz.

Haladás.

A mindennapi élet küzdelmei között nem is vesszük észre, mily óriási léptekkel halad előre korszakunk s mennyire közreműködik minden kortárs a haladás nagyszerű művének létesítésénél. Ipar és

kereskedelem versenyeznek egymással a győzelem pálmájáért, hogy anyagi előnyöket vívjanak ki maguknak, a művészet és tudomány pedig az epigonokat igyekeznek utánozni, kiknek elévülhetlen hírneve ösztönül szolgál a legjobb erők felhasználására, hogy a dicsőségben osztozkodhassanak. És ebben rejlik oka annak, hogy korunkat materialisnak nevezik, miután a művészetnek és tudománynak kemény munkát kell végezniök, hogy a kor szellemével haladhassanak; míg az ipar és kereskedelem az összes vívmányokat jobb existencia biztosítására, vagyonszerzésre igyekeznek kizsákmányolni.

A kereskedés és ipar terén kifejtett küzdelemnek az egyénre gyakorolt emésztő hatása feltűnő módon mutatkozik. S még sem vonhatja ki magát senki ezen küzdelemből, a ki az említett két foglalkozási ág valamelyikét gyakorolja. Előre törekedni és minden physikai erőt latba vetni, ezek ama feltételek, melyek mellett a kereskedelem és ipar mai napság virágozni képes. A ki ezen feltételeknek eleget nem tesz, az vegetálhat ugyan egy

bizonyos ideig, de mások által csakhamar utolértek és kezdetét veszi ama küzdelem, melyben mindig a gyöngébb esik áldozatul. Gyöngébb pedig az, a ki nem látja, mi történik körülötte, és örökölt vagy veleszületett indolentiájánál fogva azt hiszi, hogy sorsán úgy sem változtathat semmit.

Sajnálattal kell tudomást vennünk oly jelenségről, melyet mind az iparra, mind a kereskedésre, tehát a dohánygyártás és elárúsításra nézve is romláshozónak tartunk. A kincstár, mint nagyiparos, helyesen gondolkozik és cselekszik ugyan, a mennyiben a gyártmányai elterjedése és fogyasztása elé gördülő akadályokat elhárítani törekszik. Tökéletesíti a dohánygyártást új modern gépek beszerzése és alkalmazása által; emeli az ipart és kereskedést nagyszerű gyárak létesítése által; eleget tesz az izlés különféleségének új, tetszetős formájú gyártmányok előállítására által és lehetővé teszi, hogy ezen gyártmányok némely fajaikat aránylag olcsó áruknál fogva a legszegényebb osztály is élvezhesse. De mit ér mindez, ha nincs gondoskodva arról, hogy az ezen iparral

TÁRCA.

Minden csak egy darabig tart.

(Irtta: Zilahy Gyula.)*

Ördögök vannak fogva az idő szekere elé, s azok cibálják eszeveszett sebességgel.

A gyermek érett lesz mielőtt ostoba lett volna.

- Minden siet rohamosan . . .
- Einden vénül bolond sebességgel...
- A szent oltárok leomlanak.
- Az idealismust a realisták tönkre teszik . . .

Ily szívrepesztő gondolatokkal hánykódtam ágyamon.

No végre! Szemeimre álom száll, hypnotikus álom. Szemhéjam nehéz, még nehezebb, — ólom nehézségű.

Gyertyám nagy lobbot vet s zizeg.
— Te bolond bogár! Ott repdes gyertyám körül . . .

— Oh te szegény! Vége van! Ugy-e mondtam?

Holnap leseprük. Vajon kérdi-e valaki, hogy volt-e valaha?

Volt! Nincs!

Gyertyám végsőt serczeg, — kialudt.
Minden csak egy darabig tart.

*

Ki kopog? Ne zavarjatok! Miért üzöd szét álmodat bárki légy, hisz oly szegény a föld most örömeiben. Álmodjam tovább szépeket . . .

— Álmodj! De halljad ezt előbb!

— Gabányi kedves költő barátom alakja jelent meg előttem s így szólt:

»Ismertem egy szegény szabót
Derék munkás volt az öreg,
Egy nap busan jött előmbé,
Az arca dult, könnye pereg,
Meglepetve kértem tőle:
Mi a baja jó barátom?
Bele öltött az ujjába,
Vagy elszabta a kabátom?
Állt melre vágva monda:
Elhagyott a feleségem!
Kilenc évig éltünk együtt.
Ugy szerettem! . . . s most hagyott el
Világgá ment egy mihaszna

Hetyke cifra kis legénynyel,
S még azt mondta: »Látod János
Szerettelek kilenc évig;
Azt csak nem kívánod tán, hogy
Tied legyen véges végig?
Eleget öleltük egymást;
A tiz ujjam eleget varrt
Aztán e világon ugys
Minden csak egy darabig tart.

— S most menj bár a csillagokba lakni, ölt magadra ifju vagy vén arcot, álmodj bár örök szerelemről, de higgy nekem, hogy minden csak egy darabig tart.

*

Boldog voltam. Oh, Vilma, maga oly szép!

— Bolond!

Bolond? Oh milyen boldog voltam.

Vilma bolondnak nevezett, a mi más-képen annyit tesz: bohó vagy, csacsi vagy, füles vagy. Szóval ez kényeztetés, mint mikor a kis gyereket cirógatják, vagy mintha azt mondta volna: kis bohóm, kedves kis majmom, drága aranyos szamaram!

Aztán csevegtünk hosszan, boldogan, minden kedvességen, minden szeretetreméltóságon elértartam, miközben ő felém hajolt, forró lehelete ajkamat érinté.

— Szeretlek! — suttogá játszi pajzánsággal.

— Oh boldog voltam. Így, így! ölelj! Így lesz mindig. Karjaim ölelése ringason a végtelenségig —

Zirrr! A villanycsengő hangjára — mely egy jártas kéznymás folytán csendült meg — Vilma halk sikolylyal felugrik mellőlem.

— Ah ez ő! Gyorsan távozzék.

*) Rózsalaphól.

karöltve járó kereskedés szomorú állapotból kiemelkedjék és így ezen kereskedés képviselői, a dohányárusok, minden lépten-nyomon okot találnak az elégtelenségre. Ha oly nagy összegek megtakarításáról van szó, melyek a kincstári jövedelem lényeges részét teszik, akkor minden esetre vita tárgyát képezhetné az, vajjon feláldoztassanak-e ezen jelentékeny összegek; de itt oly csekélységek forognak kérdésben, melyek a dohánygyed-áruságából származó kincstári jövedelemhez viszonyítva csak cseppek a megmérhetetlen Oceanban. S míg a helyzet javítása által igényelt anyagi áldozatok az illetékes szakkörök által oly jelentékenyeknek tartatnak, hogy e tekintetben, ép úgy, mint a nagyárusok ládakérdése és a kisárusok italmérési engedélye tárgyában, semmi vizsgálat, illetve változás nem történik, mindaddig csak óriási hanyatlást konstatahatunk, melynek káros következményei első sorban a dohánykereskedőket, tehát a nagy- és kisárusokat terhelik.

Irgy szemmel tekinthetjük tehát ama kereskedőket, kik a kenyérért folytatott küzdelemben nem vegetálnak, hanem előre haladnak. Mert azok, kik hivatalos kötelességüknek megfelföldön cselekszenek és valamely visszás állapotot csak azon esetben képesek orvosolni, ha arra rámutatás történik és orvoslás kérelmezetik, nem hallhatják azon elégtelenség megnyilatkozását, mely a gyakran nagyon is terhes rendelkezések előidézők. De nincs is hivatva senki, az alvót nyugalomból zavarni s ha mi mégis megteszük, ez csak írói kötelességünk, melyet teljesíteni kell. Majd megvállik, vajjon sikerült-e a magyar dohány- és szivar-elárusítás szabadabb, élénkebb s modern

fejlődését előidézni. Alapos okunk van reményleni, hogy ez sikerülni fog, mert a kenyérkérdés immár minden ajtón kopogtat, minck következménye az, hogy mindenkinek egész tehetségét, minden erejét érvényesítenie kell, ha boldogulni akar. Az annyira szükséges haladásnak végre a dohánykereskedés terén is mutatkoznia kell, azon a téren, melyre eddig az élet viharos tengerén hajótörést szenvedett egyének is csak néma iszonyattal léptek. Hogy a m. kir. kincstár a maga részéről óhajtja a haladást, azt a legutóbbi évek eseményeinek egész láncolata igazolja.

Azért a kincstárra nézve kívánatos lehet, ha a reá nézve egyáltalában nem közönyös kereskedelem a maga részéről is ilyenek kezdi magát tekinteni. Ha ez bekövetkezik, ha legalább a nagyárusok helyesen fogják fel hívatásukat, akkor reméljük, nemsokára elérkezik az az idő, midőn valamely káros rendelkezés megváltoztatása keresztülvihető leend. Csak így lehet szó haladásról, mely okvetlen szükséges, hogy az időnek serényen működő kereké magával ne ragadjon minket. Komoly idők, komoly férfiakat, de komoly, céltudatos, haladásra törekvő cselekvést is követelnek.

Munkaprogrammunk.

A legutóbbi 27 év alatt az önálló Magyarország ama terén is reformokat létesített, mely az államháztartás költségeinek fedezésére szükséges jövedelemnek lényeges részét szolgáltatja. Értjük a dohánygyed-áruságot; és senki sem tagadhatja, hogy a reformok a korszellemnek és viszonyoknak megfelelően láthatólag jótékonyan hatnak. Ezen kedvező eredmény azonban csak a gyártási intézmény terén mutatkozik, melyen mindenesetre jelentékeny haladást észlelhetünk. Ellenben az elárusítási intézmény tudomásunk szerint nem részesült ama figye-

lembe, melyet mint az egésznek hatalmas tényezője méltán igényelhetne. Sőt ha őszinték akarunk lenni, kénytelenek vagyunk azon véleményünknek is kifejezést adni, hogy ezen mostoha gyermek gyakran nagyon is szorongattott. Hiába keresünk oly okot, mely ezen jelenséget igazolhatná. Ha a gyakorlati vagyis a jövedelem szaporítását célzó álláspontra helyezkedünk, be kell vallanunk, hogy ez álta a kívánt cél el nem éretik. Rosszul fizetett munka még sohasem szerzett vagyon a gyárosnak; annál inkább megköveteli tevékenységének teljes jutalmát valamely áruval folytatott kereskedés, mert csakis az esetben fog az lendületet nyerni és felvirágozni. De nem szándékunk hipothesisekbe bocsátkozni s csak a konkrét tényeket akarjuk megfigyelni. És itt egész tiszteletteljesen azt kérdezzük, mily javulások állottak be azon egész idő alatt, mióta a m. kir. kormány a dohánymonopoliumot kezeli? Talán az elárusító helyek száma csökkent? Nem. Emeltetett-e az elárusítási jutalék? Nem. Ellenben nagyobodott-e a mindenki által viselendő általános költség? Igen!

Ennek ellenében azt fogják felhozni, hogy az általános fogyasztás hatalmasan emelkedett, tehát a nagy- és kisárusok sokkal többet consumálnak, mint az előtt, midőn az elárusítási jutalék nagyobb és az elárusító helyek száma csekélyebb volt. Ez mind igen szép volna, ha nem tudnák, hogy különösen a dohánykisárusok száma megötszörösödött, a dohánygyed-árusok jutaléka pedig, mely $3\frac{1}{2}$ — 3 és $2\frac{1}{2}$ -ra rúgott, most csak századrészeket tesz ki. E mellett tekintetbe kell vennünk, hogy a lakbér most négyszer oly nagy, mint az előtt volt, hogy a jövedelmi adó felemeltetett, hogy a munkaerő most két- és háromszor annyiba kerül, mint azelőtt, nem is említve az elárusító saját szükségleteit, melyek természetesen sokkal drágábbak. Az egyes elárusítók jövedelme tehát sokkal csekélyebb, de a teljesítendő munka sokkal nagyobb lett. A nagyon is szerény viszonyokban, melyekbe hazánk nagy- és kisárusait, kiknek minden kerese a dohánytőzsde jövedelméből áll, beletörődnek csak annyiban észlelhető a helyzet rosszabbodása, a mennyiben az illető egyének éppen ezen körülményekhez alkalmazkodnak és életmódjukat azokhoz ké-

— Na csak! — de . . . oh! . . .

— Gyorsan, nem arra! Ezen az ajtón. Magam sem tudom hogy, a hátsó lépcsőn találtam magamat. Bent már kardcsörgés, csók csattanás, zár pattanás. —

Minden csak egy darabig tart.

*

Csak egy barátom volt. Legnagyobb odaadással voltunk egymásnak osztályos társai, azon néhány deszkára szorított kis világon, mely a nagy eszmék, a szelíd erkölcsök és a tiszta vidámság tanyája, hol a lét és nem lét fejtegetése közt szerettük egymást tiszta önzetlenséggel, de az érdek társul vette az ördögöt s mérget adott a baráti szívnek. Hazugság lett minden szava, s érzelmei csupa frázis mert úgy kívánta az érdeke.

Szegény lettem, nélkülöztem, kerestem egy baráti kart, ki, — hisz nem is olyan régen — átölelve mondá: majd meglátod meghálálom! — Hol van? hol? kerül a köszönésem —

Minden csak egy darabig tart.

*

A becsület mintaképe volt a jó öreg, neje az erkölcs maga, szépség volt a leány, egyetlen öröme a jó öreg párnak.

Ott laktak fenn a bolygón, hisz a szegényapidijas nem lakhat csarnokos palotában.

Az a kis egyszerű, fehérre meszelt házacska a megelégedés tanyája volt. A jó öreg hivatalnok örömmel siet övéhez haza, hol szeretettel környezte kis családját. Szerény vacsora után, családi lámpa világa körül látjuk őket; a szép 18 éves lány — mint máskor is tenni szokta — dallamos hanggal olvas fel szép történeteket, de most, — ki tudja, honnét került a házhoz — furcsa történet lehet, — az apa ropogtatva rája pipaszárát, a mama fejszólva köt tovább, a szép 18 éves leány hevül, pirul, s tovább olvas.

Künn az égen fekete felhők tornyosulnak s iszonyu villámok cikkáznak fönt s földettrázó dörgés zavarja tel a kis családot. Bent néma csend. A kis házacska fölé kiterjeszti sötét szárnyát a bün angyala, s elfegyzi őket magának.

*

Sebesen robot egy bérkocsi, kerkeinek sara befecskendezi a bolygón lakó szegény varróleányok ruháját, s nem is gyanítják, hogy az a bentülő kacéran felpiperézett urnő csak nem is

olyan nagyon régen együtt varrt és nélkülözött velük.

A sátni, ki ide vezette őket, megjelen koronként, — éles kacajára megrendül a szép 18 éves leány, de újra mosolyog, kell, mert körülte lesbel az az agyvelő nélküli dugszadag kéjenc, mely beleveti magát az élet minden mámorába, s vannak, kik irigylik őt, kit csak keresztnevérol ismer a világ.

Egy rongyos öreg asszony áll rendszeren egy ház kapujában. Pedig milyen jó leány volt.

Minden csak egy darabig tart.

*

Lázás álmaim elvittek a Duna partra, hol láttam nagyjaink ércbeöntött szobrait, melyeket oly nagy lelkesedés között leplezett le a nemzet, hogy lássa a világ, hogy van még kegyelet.

— Minő pazarlás, hangzik mellettem egy 8 éves fiu ajkáról, annyi pénzen 15 hajó guanot hozhattak volna, s negyven százalékot legkevesebbet, hogy lehet rajta nyerni.

Máskor talán bosszantóbb volna e szemtelen beszéd, de most egyébb kötötte le figyelmemet. Tul a Dunán az öreg Gellert tetején, hol csak nem rég

pest rendezik be. Ezenkívül a concurrentia, mely már minden téren csodálatos dolgokat mivel, eredményezi azt, hogy egy még alig megüresedett állomásra számtalan pályázó jelentkezik. És talán ez a körülmény is oka annak, hogy a ministerium az említett ügyet mindeddig figyelemre sem méltatta, azon álláspontból indulva ki, hogy azokkal kell a munkát végeztetni, a kik azt olcsóbban teljesítik. Ezen pontot illetőleg azonban egy egész könyvet lehetne írni, s így annál kevésbé lehet ezen szomorú jelenség szükséges indokolását egy hirlapi cikk szűk keretében megcáfolni.

A létért folytatott küzdelemben sokan egy szalmaszálba kapaszkodnak, melyet legerősebb támasznak tartanak. De sajnos, az ily hajótörést szenvedett egyének nem szolgáltatják azon erőt, mely ily nagyszabású ügy kifejtéséhez szükséges. Sajnálattal kell kimondanunk, miszerint igen helytelen elv, egy oly fontos ügyet tapasztalan emberekre bízni, illetve' oly egyén segélyt igénybe venni, a ki maga a segélyre szorul.

Ismételve hangsúlyoznunk kell, hogy az oly rendkívül fontos cikkekel való kereskedés, mint a milyenek a dohánytermékek, csakis szakképzett, iskolázott és tőkével rendelkező egyének által üzenendő, és hogy ez elérhető legyen, az államnak nem szabad arra tekinteni, vajjon az elárúsítási jutalék $\frac{1}{10}$ -del nagyobb-e vagy kisebb. Hogy mi itt a kockázott, annak részletezésébe most nem bocsátkozunk és ha e téren orvoslást sürgetünk, nem csak a dohány-nagyárusok, hanem a kincstár érdekeit is szem előtt tartjuk.

Az előadottak jelentékeny részét képezik ugyan munkaprogramunknak, mind a mellett munkánk sokkal könnyebb volna, ha nem tartanók kötelességünknek ama visszas állapothoz megzúntetését sürgetni, melyek az elárúsítási intézmény terén haladást alig igazolnak. Sajnos, igen sajnos, hogy kénytelenek vagyunk hanyatlást constatálni, mely káros következményei miatt kell, hogy annak tekintessék. Oly berendezések megváltoztatását, melyek csupán egy minimális csekély összegecskét jövedelmeznek a kincstárnak, vagy oly rendeletek visszavonását, melyek által még ez az eredmény sem érhető el, a kötelesség parancsolja, mely pa-

feketéltek a citadella rideg falai; impozáns görög stílusú épület állott.

Ez az épület a Pantheon. Oh hála neked kegyelet Istene!

Rohantam fel nagyjaink emlékét látni.

A felügyelő mondá: Ezek itt Rákóczi Ferenc hamvai, most hozták haza Rodostóból, tul rajta a Hunyadiak, a fehérvári templomból hozták ide, s így sorba tovább. Ott feljebb nyugosznak ujkori jelesseink, Kisfaludy, Garay, Vörösmarty, Bajza, Szalay, Balassa, Toldy, Deák, Székács, Szigligeti, Tóth, Csengerly, Arany, Gregus, Győri, Szerdahelyi Halmi, Egressy, Tóth, Reviczky, Pauler, stb. Békességesen megférnek ám egymás mellett, soha nem jönnek hozzá panaszkodni egyik a másikra. Tele van már minden hely, nem is hoznak ide többet, ezeket is kár volt.

— De hát a kegyelet?

— Mit kegyelet! Mit gondol, hány mázsa cukrot lehetne fehéríteni ezeknek a csontjaival?

Kegyelet! az is csak egy darabig tart!

Főlébredék.

rancsnak minden körülmények között eleget kell tenni. Mi ezeket munkaprogramunkba mindig fel fogjuk venni; a haladás génusa talán nem sokára nekünk is segítségünkre jó és megszabott minket munkaprogramunkon ezen résztől, melyet abból mielőbb mielőbb törölni óhajtanánk.

A gyártmányok megvizsgálása.

Örömmel üdvözlünk minden haladást, mely bárhol is mutatkozik és a gyakorlatban üdvösnök bizonyul. De inkább conservatívek maradunk azon esetben, a midőn célszerű berendezések megszüntetéséről van szó, történjék az akár idő, akár pénzmegtakarítás céljából.

Emlékszünk még azon régi jó időre, midőn a pénzügyministerium által kiküldött bizottságok az elárúsító helyeken szemlét tartottak, hogy konstatálhassák, milyenek az elárúsítás alá bocsátott gyártmányok. Emlékszünk még amaz időre, midőn ezen észleletekről a helyszínen jegyzőkönyv vétetett fel, mely azután megfelelő javaslatok kapcsán a ministerium elé terjesztett. Ezen iratokból azután kitűnt, hol mutatkozik némi rendtelenség, hol kell valami csekély hibát jóvá tenni s hol javultak ismét a viszonyok.

A mai gyakorlat azonban egészen más eljárást honosított meg. A mellett, hogy a gyárak utasítva vannak, gyártmányait időről-időre bemutatni, azok hivatalosan is megvizsgálatnak, mely eljárás igen helyesnek mondható, de nem kielégítő. Mert hogy milyenek az áruba bocsátott dohánytermékek, azt csak akkor tudhatjuk meg, ha ezen árukat magában az elárúsító helyiségben vesszük vizsgálat alá. Gyakran tapasztalhattuk, hogy némely szivarok egészen más alakot mutatnak, midőn a csomagból kivétnetnek, a mi pedig a minőséget illeti, számtalan bizonyítékaink vannak arra nézve, hogy némely dohányfajok könnyen penészednek, mások feltűnő gyorsan összezsugorodnak, mások ellenben nem elég szárazak. Mindezen jelenségek véleményünk szerint nagyon fontosak s megérdemlik, hogy a figyelmet azokra irányítsuk. Azt hisszük, hogy az illető szaköröknek csak öröme szolgálhat, ha az állami gyárakból kikerült gyártmányokat a legszebb és legjobb rendben találják. De szükségesnek tartjuk, hogy arról is tudomást szerezzenek, milyenek tulajdonképpen a gyártmányok az elárúsító helyeken. Ha ez az előbbi években szükségesnek tartott, miért ne tartasék az most is szükségesnek?

Nem szándékunk a dohánygyártmányok felett kritikát gyakorolni, annál kevésbé, minthogy erre kevés ok torog fenn. Mindamelllett igen gyakran a szokásos alaktól oly eltérés, a jobb fajok színezetbeosztásában oly egyenlőtlenség, vagy a mi még rosszabb, oly hiányok mutatkoznak, melyek a gyárhelyiségek-

ben sohasem vehetők észre. Ez azonban, mint tudvalevő, a fogyasztásnak a fogyasztónak és nem utolsó sorban magának az elárúsítónak a rovására történik, a ki olyan árut kénytelen eladni, a milyent kap. Azért örömmel üdvözlünk ismét ama gyakorlatot, mely egykor szokásban volt és a melynek célja a mutatkozó hiányok kijavítása vala.

A kisárus provisiója.

Aki finomabb árut hoz forgalomba, az kevesebb provisiót kap.

Aki olcsóbb, rosszabb árut ad el, annak szabad többet keresni.

Ez másképp azt jelenti: Ha valakinek üzlete oly vidéken van hol a lakbér magasabb, az kevesebb jutalékot kap, ellenben ki zug utcában, olcsó bért fizet ez több jövedelmet hoz.

Ki tud ebben logikát találni? Erre azt felelhetik, hogy mi köze van ehhez a kincstárnak? Ő egy számol, a hogy reá előnyösebb.

Pardon! A kincstár ezzel tetemesen veszít, rengeteg hiába való munka és erő tékozlással.

Nézzük a dolgot közelebről, talán oly képet nyújthatunk mely álláspontunk helyességét fogja igazolni.

Az átlagos provisió — kivéve az ugy is kis forgalmu Havannát — 9%. Ebből vissza fizet bér czímen a trafikos 1%, illetve 2%-ot, marad tehát javára 8% illetve 7%.

Ha a pénzügyministerium a bér díjat törölné és adna jutalék czímen 7 $\frac{1}{2}$ %-ot ugyan oly anyagi eredményt érne el, ellenben megtakaríthatná

1. a bér díjak kiszámítására és bevételezésére alkalmazott hivatalnokok fizetéseit;

2. azon rengeteg munkát, mely az Igazgatóságot terhel a bér felemelések vagy csökkentések kiszámításánál és az esetleges jogorvoslást célzó beadványok elintézésével;

3. azon hivatalnokokat, kik a nem pontos fizetéseket nyilván tartják.

Oly megtakarítások, melyek mint indok nagyon is nyomnak a latban.

A bér kiszabás maga is nehéz dolog mai alakjában. Egyikre szerfelett előnyös míg másikra nagyon nyomasztó.

A kincstár érdeke az volna, hogy az elárúsító minden árummal egyenlő kedvvel foglalkozzék: de ez ha a jutalék nem egyenlő — nem is remélhető.

A kisárusra előnyös volna, mert helyzete kissé javulna és könnyebben áttekinthetne forgalmán és hasznán.

Ma a vagyonosabb dohányárus előnyösebb helyzetben van provisió tekintetében, az általunk említett mód a kisebb tőkét is védelméhez veszi; már azon oknál fogva is, hogy a szegény kisárus nem lenne kénytelen negyed-évenként egyszerre 25—30 frtot letenni, ami reá érzékeny teher.

Az itt említett mód szerint sok hivatalnokot mellőzhetne a kincstár, jövedelme még sem csökkenne és mégis előnyös volna a kisárusokra.

Ezért kérjük foglalkozni itt felvetett eszménkkel.

Vegyesek.

Manheimi Cuba E. A m. kir. dohánykezelőség már régebben szerződött egy ide való consortiummal nagyobb mennyiségű szivar szállítására, melyek rövidesen Cuba E. jelzéssel jöjjenek forgalomba. Egyes gyárak már kaphatók is belőle és most csomagolják.

A kibocsátás idejét jelezni fogjuk.

Nedves szivarok. A legjobb intézkedések, a legokosabb rendeletek semmit sem érnek, ha azon közegek, kiknek azok zsinórmértékül volnának szolgálандók, hanyagul végzik teendőiket. A szivarok kiadására nézve tudomásunk szerint fennáll egy rendelet, melynek értelmében egy a gyárak mint a központi kiadóhivatalok utasítva vannak szigoruan ügyelni arra, hogy a gyártás ideje tekintetében a sorrend pontosan betartassék. Nagyon természetes, hogy ezen rendelet szerint azon szivarok, melyek későbbben készülnek, későbbben is adandók ki és használандók fel. — Ennek azonban éppen az ellenkezője történt. Nem ritkán történik, hogy Britannica, Trabuco és Regalitas szivarok már rég elfogytak, midőn az ugyanily fajú de 2—3 hóval idősebb szivarok áruba bocsáttatnak. És nem a különböző gyártmányoknál fordulnak elő ezen esetek. Hasonló gyártmányok, melyek csak egy vagy két hete vannak forgalomban régi, raktáron pihentek által utólrétnak.

Pedig kétségtelen, hogy ezen eljárás sok tekintetben hátrányos. Mert a nedvesen kiadott szivarok csaknem élvezhetlenek és másodsorú a nagyon régi, sokáig pihentetett szivarok szintén veszítenek értékükből. Kettős kár ez: a forgalom és közönség hátrányára.

Sajnos, de a fővárosi elárúsítók anyagi viszonyai sokkal kedvezőlenebbek, sem mint ezen körülménynevel számot vetve ahhoz alkalmazkodnának. Nagy raktár készlet és ehhez több befektetett tőke segítene a bajon.

A helytelen beosztás a kisárusnál nagy zavart okoz. Mit adjon először a trafikos? A nála régebben fekvő árut vagy amit később kapott, de az előbbinél régiebb gyártmányú csak jó későn lett a forgalomnak átadva?

Látható ebből, hogy bizonyos határozott idő és sorrendet kellene tartani a gyártmányok

kiadásánál, amennyivel is inkább, mert ezt rendelet is szabályozza; csak be kellene a holt betűket tartani.

A dohánykisárusok egyesülete. Eddigél a dohánykisárusok részéről 72 levél érkezett hozzánk, melyek a megpendített eszmét elvbene elfogadják s így a dohányárusok egyesületének alapítása általános helyeslésre talál. Kevés kivétellel valamennyi jelentkező azt óhajtja, hogy az egyesület önállóan, azaz a dohányárusok egyesületéhez való csatlakozás nélkül alakuljon. Mindamellett kénytelenek vagyunk a már egyszer előterjesztett kérdéseket megújítani és felkérjük azon tisztelt olvasókat, a kik ezt tenni mindaddig elmulasztották, hogy a következő kérdésre levelezőlap útján igennel vagy nemmel válaszolni sziveskedjenek:

1. Óhajt-e ön a dohányárusok egyesületéhez csatlakozni?

2. Kívánja-e, hogy ezen egyesület a dohányárusokkal közösen alakuljon?

2. Kívánja-e, hogy az egyesület csupán dohánykisárusokból álljon?

Bibundi dohány. A Kamerun hegység közelében fekvő Bibundiban és környékén oly faj dohány terem, melynek aromája remeknek mondható. Ezen dohány — melyet a német gyárosok fedőlapoknak használnak — jóság tekintetében felülmúlják Szumatra, Jáva és Brazília termékeit, ugy hogy csak a drágább szivarokat borítékolják vele.

Ezen dohány színe világos, aromája gyenge, felette kellemes; körülbelül olyan, mint mikor kedvező időjárás folytán jó, gyenge Havanna-levelek teremnek.

Reánk — ezen német szaklapból átvett — felemlítésnek annyiban van érdeke, hogy felhívjuk rá a központi dohányjövődéki igazgatóság figyelmét.

Engedély átíratása. Ujabbán ismét fordultak elő esetek, hogy tájékozatlan emberek megvették trafikokat, még mielőtt az engedély nevükre ki lett volna adva. Ezen embereket keletlenül lepi aztán meg, ha nem kapnak engedélyt és üzletüket váratlanul beszüntetik.

Ezért ismételten figyelmeztetünk mindenkit, hogy engedélyt eladni vagy átírni nem lehet; ezért rosszakarat tájékozatlan embernek jogot eladni.

A régi tulajdonosnak engedélyt vissza kell adni, ha nem akar veszíteni, fejtse ki ezt az igazgatósághoz beadandó kérvényében. Meltánylásra fog ott találni.

A trafik helyiség vevője pedig legyen óvatos és ne kezdje meg üzletét; de ne is vegye meg addig, míg nevére nincsen engedély.

Dohány egyedáruság Itáliában. Ha különböző országok egyedáru viszonyai felett szemlét tartunk, eszünkbe jut a régi magyar közmondás: «Mindennél jó: de legjobb otthon.»

Bizony jobb viszonyok nannak nálunk a dohányforgalom és kinestárra háramló haszon tekintetében mint Itáliában.

Maurin olasz szenátor most kiadott emlékiratában számokkal igazolja a helyzet kedvezőtlen voltát. Kimutatja, hogy az összforgalom 144 millió Lira, a mi pénzünk szerint 72 millió forint. Ezzel szemben tart az állam 17000 hivatalnokot és 20000 vám őrt. Hogy enyi ember fizetése majd az egész jövedelmet megemészti az könnyen kiszámítható. Ó bár kissé vérmes reménnyel. 220—230 millióra tudná a forgalmat fokozni más, helyesebb rendszerrel.

Vasárnapi munkaszünet. Naponta kapunk leveleket a vasárnapi munkaszünet kérdésében pro és kontra véleményekkel.

„LE GRIFFON“

valódi francia legjobb és legkedveltebb

szivarkapapir és szivarkahüvelyek.

A t. viszonteladók becses figyelmébe ajánljuk, hogy

„LE GRIFFON“

a tényleg legjobb és legkedveltebb szivarkapapir és minden papir- és norinbergi nagykereskedésben gyári áron kapható.

Legtöbb kicsines okból ellenzi csak. A pár krajczár félnapi provízió veszteséget sajnálják. Félnék, hogy mellékáruk miatt más üzletbe fognak menni; pedig vasárnap minden egyéb üzlet be lévén zárva, kénytelenek hozzá jönni a vevők.

Mínthogy bennünket magasabb szempont vezérel és igenis akarjuk, hogy a munkával tülhalmozott dohányárus is kipihenhesse magát legalább félnapon át, továbbá, mínthogy mi a dolog erkölcsi és egészségügyi oldalát többre méltathatónak tartjuk kicsinyes filléreskedésnél; nem fogunk megszűnni a vasárnapi munkaszünet érdekében nemcsak tollunkkal, de személyes közbenjárással is — küzdeni.

Ezt azoknak jelentjük ki, kik nejeiket, gyermekeiket, elárúsítónőjüket ott hagyják kinlódni az üzletben, míg maguk kényelmesen falatoznak valahol a városliget jó levegőjében vasárnap délután.

Pénzügy.

Budapest-terézvárosi takarékpénztár. Nevezett takarékpénztár apr. 11-ikén rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen az alaptőkének 2 1/2 millió koronáról 5 millió koronára való fölemelését határozták el. Az igazgatóság által bemutatott jelentés utal arra, hogy a márczius 20-án tartott ülés egyhangulag elhatározta, hogy a mielőbb összehívandó rendkívüli közgyűlésnek javasolni fogják a társasági alaptőkének 2.500,000 koronáról (1.250,000 forint) 5.000,000 koronára (2.500,000 forint) való fölemelését. Az alaptőkének 5 millió koronában való megállapítása már a társaság alapításakor célban volt, mert egy kisebb intézet üzleti költségei a legnagyobb takarékoság mellett is aránytalanul nagyok. A közgyűlés az igazgatóság javaslatait elfogadta és az alapszabályok megfelelő pontját módosította.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyárus . . . Km . . . Csak akkor tudnánk biztosat mondani ha az ügyiratokat látnánk.

K. F . . . H. Augusztus elején vagy végén? Az a többség akaratótól függ.

A. K. Gy. Czikkeért őszinte köszönet. Legközelebb sorát ejtjük.

Özvegy St . . . Bp. Soraiból látjuk, hogy egyike azon nemes jellemeknek, minőket ma — sajnos — csak keveset találunk. Szegénység épen nem zárja ki a jellem tisztességét: De sajnos a vagyon mellett sokan mellékesnek tartják a jellem szeplőtlenységét megőrizni. Sorai meghatottak. Engedje, hogy végső sorait ide nyomassuk. — — —

»Noha az én ágyam sem nyugszik rózsákon, noha három gyermekemért kell dolgoznom és minden fillér keresményemnek meg van előre a helye; mégis lelki örömmel és hálával telten látom, hogy van egy önzetlen ember, ki anyagi

érdekének szem elől tévesztésével a dohányárusok sorsa javításának szentelte munkálkodását és hivatott tollát. Bár mindenki úgy gondolkoznék mint én is méltányolná azt a törekvést, mely reánk csak üdvös lehet. Soha oly örömmel nem adtam ki pénzt, mint most midőn a sorok kapcsán b. lapjára — nem: *lapunkra* — az előfizetési díjat beküldöm.«

NYILTTÉR.

Tonca szemek
burnóthoz
kapható igen jutányos áron
DETSINYI FRIGYES
droguistánál
Budapest, Váci-körut 10. sz.
(a fekete kutyaéhoz.)

➔ A LEGJOBB ➔

szivarkapapir és hüvely

LA COCARDE

kapható minden dohánytözsdében
és papirkereskedésben.

LEGLORIA

szivarkapapir és szivarkahüvelyek

az elismert

legjobb és valódi francia gyártmány

JOSEPH BARDOU és FILS-től Perpignanban és Párisban.

➔ Szivarkapapir **csak akkor valódi francia**, ha a gyáros címe világosan ki van tüntetve. ➔

A budapest-terézvárosi takarékpénztár

részvénytársaság igazgatósága

ezenmel közhírré teszi, hogy részvényeseinek f. é. április hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározottat a társaság mostani részvénytőkéjét 12,500 darab 200 korona (100 frt) névértékű részvény kibocsájtása által 5.000.000 koronára (2.500.000 frtra) felemelni, a következő módokat mellett, é. p.:

1. A társaság ez idő szerinti részvényesei minden egyes régi részvény után egy új részvényre elővételi joggal bírnak, kötelesek azonban ezen elővételi szándékukat legkésőbb f. é. április 12-ig a társaságnál bejelenteni.

Az elővétel jogán esetleg át nem vett részvények pedig nyilvános aláírásra bocsájtatnak, melyekre f. április 30-ig fogadtatnak el bejelentések a társaság pénztáránál.

2. Az új részvények 200 korona (100 forint) árfolyamban, vagyis minden felpénz nélkül bocsájtatnak ki és csakis költség fejében fizetendő minden részvény után 4 korona (2 forint).

A mennyiben azonban az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők és a folyó üzletév jövedelmében egyaránt részesülnek, minden részvény névértéke, vagyis 200 korona (100 forint) után megtérítendő egyúttal 1893. április 1-től a befizetés időpontjáig 5% kamat.

3. Az aláírt részvényekért járó összegek következő részletekben fizetendők, u. m.:

a) az elővételi jogon szerzendő minden részvény után f. é. április 22-ig; b) az aláírás útján szerzendő minden részvény után f. é. április 30-ig; első részlet fejében 20 korona (10 forint) és költség fejében 4 korona (2 forint);

továbbá mindkét esetben: f. é. május 31-ig második részlet fejében 60 korona (30 forint), f. é. június 30-ig harmadik részlet fejében 60 korona (30 forint), f. é. július 31-ig negyedik részlet fejében 60 korona (30 forint) minden részvény után, ugyasint 5% kamat minden egyes részlet után a befizetés napjáig.

Felhívatnak emélfogva mindazon t. részvényesek, kik az új részvényekre jogukat gyakorolni óhajtják, régi részvényeiket f. évi április 12-étől kezdve bezárólag f. április 22-ig számszerint rendezve a társaság pénztáránál (Budapesten VI., Andrássy-ut 5., földszint) d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig lebélyegzés végett bemutatni és az átveendő új részvényekre való befizetéseket teljesíteni, mert ezen határidő letelte után az elővételi jognak későbbi gyakorlása nem érvényesíthető. Ugyasint megkerestetnek a nyilvános aláírásra jelentkezők, miszerint bejelentéseik után f. április 30-ig az előírt fizetéseket teljesíteni sziveskedjenek.

Amennyiben az elővételi joggal át nem vett részvények aláírás útján tulajgyeztetnének, a redukcio joga világosan fenntartatik.

Az igazgatóság.

☛ Telefon 56—26. ☛

ECKSTEIN ÉS NEUFELD

könyvnyomdája

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 29.

Ajánlják

teljesen ujonnan berendezett

és

minden segédgéppel

felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJUKAT,

hol minden e szakba vágó

munkák

gyorsan és pontosan

a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

☛ Olcsó ár, csinos kivitel. ☛

KNOPP ÉS STEINER

első magyar

cimtablagyár, ércöntöde

és

ÉREMVERDE

ajánlja mindennemű

tőzsde felirati tábláit

a legjobb kivitelben,

☛ GYÁR: ☛

BUDAPEST,

VI. kerület, Ó-utca 12. szám.

Az ország t. c. dohánynagyárusaihoz!

Ámbár Magyarország dohánynagyárusainak jelentékeny és igen tekintélyes része a „DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYÉ“-t azon meleg rokonszenvvel fogadja, mely nélkül egy oly szaklap, mint a miénk, nem állhatna fenn, mindamellett nélkülözzük a t. c. dohánynagyárusok érdeklődését az oly kifejezetten elismert, célszerű vállalatunk iránt, kik attól részint nyelvi, részint gazdasági tekinteteből távol maradnak. Tapasztalásból tudjuk, hogy más indokok nem forognak fenn arra nézve, hogy a megillető érdeklődés mutatkozzék egy lap iránt, mely minden számában világosan igazolja, hogy azon hivatás jólétét, melynek érdekében sikra száll, szíven hordozza. Mert mivel volna indokolható a részvétlenség oly lap iránt, mely hűen tolmácsolja mindazon kívánságokat, nehezteléseket, panaszokat és sóhajokat, melyek évről-évre százféle variációban merülnek fel és minden haladást megakadályoznak? Mi indokolhatná azt, hogy a dohánynagyárusok egy része még mindig távol tartja magát egy oly mozgalomtól, melynek célja a testületi szellemet fejleszteni és szilárd alakulást adni egy foglalkozási ágának, mely eddigelé csak szórványosan fejezte ki a javulás utáni törekvését.

Egyáltalában nem szándékunk lapunkat, mely életképességét már bebizonyította és így a reklámot nélkülözheti, dicsekvő módon ajánlani. De ami bennünket arra készítet, hogy az ország t. c. dohánynagyárusaihoz forduljunk, nem egyéb, mint az a kérelem, hogy mindenki tehetsége szerint járuljon vállalatunknak minél nagyobb mérvben leendő kiterjesztéséhez, mert a biztos eredmény csak ez esetben fog gyorsan bekövetkezni. **Legyen mindenki, aki a lapra még nem fizetett elő és ettől kicsinyes okok által vissza tartatott, azon meggyőződésben, hogy azon néhány fillér, melyet áldoz, oly célra szolgál, mely az ő érdekeit is előmozdítja és az ő kívánságait is illetékes helyen terjesztik elő. Mindenki, aki a lapot megkapja, az kollegáinak is ajánlja!** A dohánynagyárusok helyzete komoly és az ő üzleti tevékenységüknek különös jelentőség mindaddig nem tulajdonítatik, míg ők maguk testületileg nem szervezkednek. Ezen célt elérni, az együttműködést lehetővé tenni, a közös ügynek egészséges basison alapuló fejlesztését előmozdítani, ez képezi azon programot, melyhez a „DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“ ragaszkodik és melynek pontos keresztülvitelére, megvalósítására törekszik.

Kérjük a dohánynagyárus urakat, hogy a közös ügy érdekében élénk agitációt sziveskedjenek kifejteni.

A „DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“
szerkesztősége.

LE

Columbus

Eddig minden tekintetben felülmulthatatlan, különösen egészségi szempontból előnyös, legjobb és legkedveltebb, rövid idő alatt világhírűvé vált

NYENYVTELEN VALODI FRANCIA SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHUVELYEK

a fenti védjeggyel ellátva

a t. c. elárusítók és vevők becses figyelmébe ajánljatik.

Kapható minden dohánytőzsde és norinbergi nagykereskedésben.

Alapított 1868.

A tavaszi idényre

ajánlja

HATSEK SÁNDOR

BUDAPEST,

Király=utca 30. sz.

(saját ház)

Női divat és szövetáru raktára

ujdonságait ruha szövetekben,

vásznak, kanevászok, batisztok és vászon-
zsebkendőkben

a legjutányosabb árak mellett.

Minták ingyen és bérmetve.

Alapított 1868.

DOHÁNY NAGYÁRUDÁK

legelőszöbben rendelhetik meg

NYOMTATVÁNYAIKÁT

„HUNNIA“ könyvnyomdában

Budapesten

TELEFON VII., Rombach-utca 1. szám. TELEFON.

az alant megjelölt árak mellett:

1000 db. dohánymegrendelés kistözsének $\frac{1}{2}$ iv üres vonal- zással és czégyomattal	frt 2.50
5000 * ugyanaz	9.—
1000 * dohánymegrendelés kis tözséreknek $\frac{1}{2}$ iv a nemek meg- nevezésével és czégyomattal	2.50
5000 * ugyanaz	10.—
1000 * dohánymegrend. csekély szükség. $\frac{1}{4}$ iv üres vonal.	1.30
5000 * ugyanaz	5.—
100 iv nagy megrendelés nagy árudáknak 2 db egy iven	2.—
100 * * különleges nagy árudáknak	3.—
100 db. dohánybeszerzési könyvecske borítékba fűzve	4.—
100 iv Strazza nagy alak $2\frac{1}{2}$ ctm. nagys.	1.50
100 * eladási főkönyv különleges minta (6 évre)	3.—
100 * beszerzési főkönyv finom erős papír a nemek megnevezésével	4.—
100 * leltár	2.—
100 * $\frac{1}{4}$ évi kimutatás	2.50
100 db bélyeg- és váltó megrend. lapok	—03
100 db bélyeg- és váltó megrend. lapok	—25
Azonkívül a fentnevezett napló (Strazza), és a főkönyvi izek bekötve is szállit- tatnak és a következő árban számítatnak.	
1 db 100 ives Strazza kemény kötés vászon hát és sarok	frt 2.30
1 * 200 * * minden további 100 ivvel vastagabb kötésű 1.60 több.	3.50
1 * 100 ives eladási főkönyv egész vászonkötés	4.—
minden további 100 ivvel vastagabb kötésű 3 frittal több.	
1 * 100 ives beszerzési főkönyv egész vászonkötésű	6.—
minden további 100 ivvel vastagabb kötésű 4 frittal több.	
Minden itt fel nem sorolt nyomtatványok bármily alaku és kivitelű fent- nevezett könyvnyomda elvállalja és legelőszöbben szállítja.	

Vidéki megrendelések legpontosabban utánvét mellett teljesíttetnek.

Tisztelettel kérjük a cég címét figyelemre méltatni.